
Lipomatózní hypertrofie mezisíňového srdečního septa

Laco, J., Šteiner, I., Tomšová, M.

Fingerlandův ústav patologie LF UK a FN, Hradec Králové

Souhrn

Lipomatózní hypertrofie mezisíňového septa (LHMS) je vzácná léze nejasné etiologie, která je nejčastěji diagnostikována jako náhodný nález při pitvě. Může být však spojena se supraventrikulárními arytmiemi, obstrukcí žilního návratu či náhlou srdeční smrtí. V posledních 31 letech bylo zastiženo 5 nekroptických případů (4 ženy, 1 muž) s touto lézí; pouze v jednom případě byla diagnóza stanovena již ante mortem. Průměrný věk pacientů byl 68 let; průměrný BMI byl 28,4. Průměrná velikost léze byla 31 mm. Ve třech případech byla LHMS asymptomatická, ve dvou byla spojena s recidivujícími multifokálními síňovými tachykardiemi, resp. se sick sinus syndromem. Histologicky se ve všech případech jednalo o zralou tukovou tkáň, s příměsí buněk hnědého tuku a s menším množstvím kardiomyocytů.

Znalost LHMS je pro patologa důležitá zejména pro vzrůstající možnosti její diagnostiky ante mortem pomocí zobrazovacích metod a následné endomyokardiální biopsie a dále jako možná příčina náhlé srdeční smrti.

Klíčová slova: srdce – mezisíňové septum – tuková tkáň – arytmie – lipomatózní hypertrofie

Summary

Lipomatous Hypertrophy of the Cardiac Interatrial Septum

Lipomatous hypertrophy of the interatrial septum (LHIS) is a rare lesion of unknown origin usually diagnosed as an incidental finding during autopsy. It can be associated with supraventricular arrhythmias, venous return obstruction and sudden cardiac death.

Five necropsy cases (4 females, 1 male) of LHIS were encountered during the last 31 years; only one case from this series was diagnosed ante mortem. The patients' mean age was 68 years; their mean BMI was 28.4. The mean size of the lesion was 31 mm. In three patients the LHIS was asymptomatic, two patients experienced relapsing multifocal atrial tachycardia and sick sinus syndrome, respectively. Histologically, all cases consisted of a mixture of mature and brown adipose tissue with foci of cardiomyocytes.

For a pathologist the knowledge of LHIS is important because of an increasing possibility of its ante mortem diagnosis by imaging methods with a following endomyocardial biopsy, and also because it may appear as a cause of sudden cardiac death.

Key words: heart – interatrial septum – adipose tissue – arrhythmia – lipomatous hypertrophy

Čes.-slov. Patol., 42, 2006, No. 4, p. 182–185

Lipomatózní hypertrofie (též pseudohypertrofie) mezisíňového septa (LHMS) je vzácná léze, jejíž etiopatogeneze není v současné době zcela objasněna. Častěji se vyskytuje u starších a u obézních pacientů (4, 9, 17). Ačkoli bývá ve většině případů asymptomatická, může být příčinou supraventrikulárních arytmií, sníženého žilního návratu k srdci či dokonce náhlé srdeční smrti (15). V minulosti byla LHMS diagnostikována téměř výlučně jako náhodný nález při pitvě; v současné době je v důsledku zlepšení zobrazovacích metod možná její diagnostika za života

pacientů a materiál odebraný z LHMS se tak může stát předmětem bioptického vyšetření.

Materiál a metody

Za 31 let (7/1975 – 3/2006) bylo v archivu Fingerlandova ústavu patologie v Hradci Králové zastiženo pět případů LHMS. Ve čtyřech případech se jednalo o náhodný nález při standardní kompletní pitvě. Pouze v jednom případě byla